

Έρευνα του ΥΠΠ με θέμα:

Η διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας στο Γυμνάσιο

Ομάδα Γλώσσας (2013 –2014)

*Γ. Κούμα, ΕΜΕ, Δρ. Ειρ. Ροδοσθένους, Β. Παπαδάκη, Μ. Στεφάνου,
Μ. Κυπριανού, Π. Χρυσοστόμου, Κ. Κωνσταντίνου, Γ. Ορφανίδης*

Γενικές πληροφορίες για την Έρευνα

- ▶ Πότε έγινε; Η έρευνα διεξήχθη τον Ιούνιο 2014.
- ▶ Από ποιους; Από την Ομάδα Γλώσσας (2013 –14) και το Κέντρο Επιστημονικής Έρευνας και Αξιολόγησης (ΚΕΕΑ).
- ▶ Σε ποιους; Πληθυσμός – στόχος: Όσοι δίδασκαν το μάθημα της Γλώσσας στην Α, Β', Γ' Γυμνασίου το σχολικό έτος 2013 –14.
- ▶ Γιατί; Σκοπός της έρευνας: Η απαραίτητη ανατροφοδότηση για τον ανασχεδιασμό και τη βελτίωση της διδασκαλίας του μαθήματος της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, ώστε να διαγνωσθούν:

Σκοπός της Έρευνας (I)

- ▶ Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Φιλολόγοι στη διδασκαλία του μαθήματος.
- ▶ Οι ανάγκες των Φιλολόγων, για να προσφερθεί η αναγκαία βοήθεια, ώστε να βελτιώσουν την ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας τους.
- ▶ Οι τομείς στους οποίους οι ίδιοι οι Φιλολόγοι εστιάζουν την αναγκαιότητα της επιμόρφωσής τους.
- ▶ Το υποστηρικτικό υλικό που απαιτείται τόσο για βελτίωση της διδασκαλίας του μαθήματος, όσο και για τη διευκόλυνση των Φιλολόγων στο διδακτικό τους έργο, με τελικό ζητούμενο τη γενική βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Σκοπός της Έρευνας (II)

- Να ακουστούν οι απόψεις, τα σχόλια και οι εισηγήσεις του συνόλου των φιλολόγων που διδάσκουν το μάθημα, ώστε να σχεδιαστεί, στα πλαίσια του δυνατού, η πλέον καταλληλότερη επιμορφωτική δράση που θα ανταποκριθεί με τη μεγαλύτερη δυνατή επάρκεια στις πολλαπλές και πολυεπίπεδες ανάγκες των φιλολόγων στη διδασκαλία του μαθήματος της Νέας Ελληνικής Γλώσσας στο Γυμνάσιο.

Μεθοδολογία

- ▶ Στάλθηκε ηλεκτρονικά Ερωτηματολόγιο σε όλα τα Γυμνάσια (71 Γυμνάσια). Απάντησαν 602 Φιλόλογοι(68 άντρες, 11,3% –534 γυναίκες, 88,7).

Έτη υπηρεσίας των Φιλολόγων στο Γυμνάσιο:

Έτη υπηρεσίας	Συχνότητα	%
1–10	214	48,4
11–20	160	36,4
21–30	62	14,1
30+	6	1,4

- ▶ **Δομή Ερωτηματολογίου:**

Είναι χωρισμένο σε 3 Μέρη.

Α' ΜΕΡΟΣ: Ζητούνται: Φύλο, Θέση, έτη υπηρεσίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, έτη υπηρεσίας στο Γυμνάσιο, είδος Επιμόρφωσης το 2013 –14.

Δομή Ερωτηματολογίου

Β' ΜΕΡΟΣ: 13 ερωτήσεις κλειστού τύπου, σε 5βάθμια κλίμακα:

5 ερωτήσεις αφορούν στην Επιμόρφωση:

- 1. Οι επιμορφωτικές συναντήσεις με βοήθησαν στην κατανόηση του σκοπού και στόχων του μαθήματος*
- 2. Στην επίλυση αποριών μου*
- 3. Στην εφαρμογή νέων μεθοδολογικών προσεγγίσεων*
- 4. Στον εμπλουτισμό του διδακτικού μου υλικού*
- 5. Στη βελτίωση της ποιότητας διδασκαλίας μου και αύξηση της αποτελεσματικότητάς μου.*

Δομή Ερωτηματολογίου

8 ερωτήσεις αφορούν στην Προσωπική Ανάπτυξη του εκπαιδευτικού:

6. Έχω κατανοήσει τις αλλαγές που έγιναν στο περιεχόμενο και τη μεθοδολογία της διδακτικής του μαθήματος κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά;
7. Παρακολουθούσα καθ' όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς την ιστοσελίδα του ΥΠΠ για τη ΝΕ Γλώσσα;
8. Αξιοποίησα στην τάξη μου αυτό το υλικό;
9. Χρησιμοποίησα κείμενα από ποικίλες πηγές, με στόχο τον εμπλουτισμό και την επικαιροποίηση των Θεματικών Ενοτήτων του σχολικού εγχειριδίου;
10. Κατέβαλα συνειδητές προσπάθειες, ώστε οι μαθητές μου να κατανοήσουν ισόρροπα τις βασικές δεξιότητες της κατανόησης και παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου;
11. Έδωσα έμφαση στην ανάπτυξη της μεταγλωσσικής ενημερότητας των μαθητών μου και στην κατανόηση των λειτουργιών που επιτελούν τα μορφοσυντακτικά φαινόμενα σε ποικίλα κειμενικά είδη;
12. Χρησιμοποίησα στην τάξη τα βιβλία αναφοράς; (Γραμ./Λεξικά;)
13. Εφάρμοσα μαθητοκεντρικές προσεγγίσεις;

Δομή Ερωτηματολογίου

Γ' ΜΕΡΟΣ: 3 ερωτήσεις ανοικτού τύπου

α. Ποια είναι η σημαντικότερη δυσκολία που αντιμετωπίσατε στη διδασκαλία του μαθήματος και με ποιο τρόπο την έχετε επιλύσει;

β. Να καταγράψετε τις εισηγήσεις σας για τη μορφή και το περιεχόμενο μελλοντικής επιμορφωτικής δράσης και το είδος του υποστηρικτικού υλικού που θα θέλατε να αναρτηθεί στην Ιστοσελίδα του ΥΠΠ.

γ. Να καταθέσετε σχόλια / απόψεις / εισηγήσεις σχετικά με τη βελτίωση της γλωσσικής διδασκαλίας στο Γυμνάσιο.

Παρουσίαση αποτελεσμάτων (I)

ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

I. Πολύ χρονοβόρα η εξεύρεση κειμένων εκτός βιβλίου

(106 Φιλολογοί):

- για εμπλουτισμό / επικαιροποίηση των θεματικών ενότητων
- για συνεξέταση
- για αξιοποίηση στον καταρτισμό εξεταστικού Δοκιμίου

Το κάθε κείμενο πρέπει να:

- να ανήκει σε συγκεκριμένη θεματολογία
- να προσφέρεται για τη διδασκαλία/εμπέδωση/εξέταση συγκεκριμένων μορφοσυντακτικών φαινομένων
- να ανταποκρίνεται στις αντιληπτικές ικανότητες των μαθητών
- να είναι πολυτροπικά
- να ανήκουν σε διαφορετικά κειμενικά είδη και να περιέχουν ποικίλους κειμενικούς τύπους
- να «συνομιλούν», όσο γίνεται, μεταξύ τους, είτε με αυτά του σχολικού βιβλίου

Παρουσίαση αποτελεσμάτων (II)

ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

II. Γλωσσική ανεπάρκεια/ γλωσσικό έλλειμμα των μαθητών:

πολλά κενά στις προαπαιτούμενες γνώσεις, ελλείψεις, δυσκολίες, λεξιπενία, ανορθογραφία, δυσκολία στην κατανόηση κειμένων, ανεπαρκείς γνώσεις από το Δημοτικό σχολείο, αδιαφορία των μαθητών.

(135 Φιλόλογοι)

III. Υπερβολική ύλη – περιορισμένος και ανεπαρκής διδακτικός χρόνος:

Ο διδακτικός χρόνος συνεχώς συρρικνώνεται, λόγω κυρίως των ποικίλων εκδηλώσεων και εξωδιδακτικών δραστηριοτήτων των σχολείων –δυσκολία εφαρμογής σύγχρονων διδακτικών προσεγγίσεων. (30 Φιλόλογοι)

Παρουσίαση αποτελεσμάτων (III)

ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

VI. Η διδασκαλία των μορφοσυντακτικών φαινομένων (135 φιλόλογοι)

- Η υποβαθμισμένη διδασκαλία της Γραμματικής και του Συντακτικού κατά τα δύο χρόνια εφαρμογής των ΝΑΠ δυσκόλεψε πολύ τη διδασκαλία τους τη συγκεκριμένη σχολική χρονιά.
- Το βιβλίο δεν περιέχει κείμενα κατάλληλα για τη διδασκαλία των μορφοσυντακτικών φαινομένων και οι ασκήσεις είναι λίγες και όχι πάντα οι κατάλληλες. (22 φιλόλογοι)
- Πολλά τα μορφοσυντακτικά φαινόμενα που πρέπει να διδάχτούν ανά τάξη.

Παρουσίαση αποτελεσμάτων (IV)

ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

- Ανεπαρκής και ακατάλληλη η Γραμματική των Σωφρ. Χατζησαββίδη – Α. Χατζησαββίδου.

Υπάρχουν κάποια προβλήματα με τη *Γραμματική ΝΕ Γλώσσας* των Σωφρ. Χατζησαββίδη – Α. Χατζησαββίδου, επειδή δεν υποστηρίζει επαρκώς το βιβλίο *Νέα Ελληνική Γλώσσα* ή δεν είναι εντελώς συμβατό με το βιβλίο ή δεν είναι επαρκές. (13 Φιλολόγοι)

- ▶ Πιο ελκυστικοί τρόποι προσέγγισης στη διδασκαλία της Γραμματικής και του Συντακτικού. (9 φιλόλογοι)
- ▶ Τα κείμενα του βιβλίου δεν υποστηρίζουν επαρκώς το θέμα της κάθε ενότητας και είναι εν πολλοίς αναχρονιστικά και ξεπερασμένα και δεν κινούν το ενδιαφέρον των μαθητών. (16 φιλόλογοι)

Παρουσίαση αποτελεσμάτων (I)

Εισηγήσεις

I. Μελλοντικές επιμορφώσεις.

Αναγκαιότητα επιμόρφωσης (κυρίως βιωματικά εργαστήρια) τόσο για την προσωπική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, όσο και για τη βελτίωση της ποιότητας της γλωσσικής διδασκαλίας και των μαθησιακών αποτελεσμάτων. (90 Φιλολόγοι)

- *Να είναι υποχρεωτική και συνεχής η επιμόρφωση για όλους τους διδάσκοντες.*
- *Η θεωρία ότι επιμορφώνεται ένας και γίνεται μετά «πολλαπλασιαστής» δεν πετυχαίνει.*
- *Συχνότερες ενδοϋπηρεσιακές επιμορφώσεις, δειγματικές διδασκαλίες, παροχή σχετικού υλικού.*
- *Επιβάλλεται να συνεχιστούν τα επιμορφωτικά σεμινάρια στα οποία θα συζητούνται διδακτικές προτάσεις για τις διδακτικές θεματικές ενότητες της Γλώσσας.*
- *Ενημέρωση στις νέες επιστημονικές τάσεις διδακτικής της Γλώσσας.*
- *Επιμόρφωση για το πώς θα διδάσκονται η Γραμματική και το Συντακτικό πιο αποτελεσματικά.*
- *Να γίνονται στο Διήμερο Εκπαιδευτικού, για να μη χάνεται διδακτικός χρόνος.*
- *Να γίνονται περισσότερες επιμορφώσεις με επισκέψεις των συμβούλων στα σχολεία.*

Παρουσίαση αποτελεσμάτων (II)

Εισηγήσεις

II. Εμπλουτισμός του βοηθητικού υλικού που αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΥΠΠ:

- ▶ Το υλικό που αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΥΠΠ είναι πολύ χρήσιμο. (445 Φιλόλογοι)
- ▶ Συνεχής εμπλουτισμός του με ποικίλης μορφής υλικό, το οποίο να καλύπτει όλες τις ενότητες και των τριών τάξεων – τράπεζα κειμένων. (135 Φιλόλογοι)
- *Σωστά επιλεγμένα κείμενα που να εξυπηρετούν τους διδακτικούς στόχους και τα μορφοσυντακτικά φαινόμενα που θα εξεταστούν, καθώς και βοηθητικά ως προς το περιεχόμενο για την παραγωγή Λόγου.*
- *Κείμενα για λεξιλογική επεξεργασία και εμπλουτισμό του λεξιλογίου των μαθητών.*

Παρουσίαση αποτελεσμάτων (III)

Εισηγήσεις

- *Να ετοιμαστούν φύλλα εργασίας για μορφοσυντακτικά φαινόμενα με άξονα τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας.*
- *Δημιουργία ιστοχώρου στον οποίο θα αναρτούν υλικό οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί και θα μπορούν να συνομιλούν, να ανταλλάζουν απόψεις.*
- *Να μπορούν όλοι οι φιλόλογοι να αναρτούν υλικό, αφού πρώτα ελεγχθεί από τους αρμόδιους Επιθεωρητές.*
- *Σεμινάρια με ενσωμάτωση των ΤΠΕ.*
- *Να γίνει εργαστηριακό το μάθημα των Ν.Ε.*
- *Για να εφαρμοστούν οι νέες μεθοδολογικές προσεγγίσεις και οι μαθητές να δείχνουν ενδιαφέρον για το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας, πρέπει σε κάθε σχολικό χώρο να υπάρχουν ειδικές αίθουσες για το συγκεκριμένο μάθημα, για να μπορεί ο καθηγητής να προβάλλει και εικόνα και ήχο και να διατηρεί αμείωτο το ενδιαφέρον των μαθητών.*
- *Η συνεξέταση κειμένων πρέπει να γίνεται όπου προσφέρεται και όχι να είναι αυτοσκοπός. Μπορούμε ένα κείμενο να το μελετήσουμε μόνο του και όχι πάντοτε αναγκαστικά να δούμε μαζί και ένα άλλο κείμενο.*